

at disse Takster vilde virkelig lægge et alment Grundlag for Aldersrenten, saaledes som den kunde tænkes paa det Tidspunkt at maatte blive i Landets forskellige Kommuner, og at saa Skønnet byggede deropover i de særlige Tilfælde. Men hvorvidt en Ting skal kaldes det ene eller det andet, er der ingen Anledning til at tage nogen lang Diskussion om. Mine Bemærkninger blev væsentlig fremført, fordi den højtærede Minister vilde indkassere for dette Lovforslag paa en ganske særlig Maade at have indført faste Takster. Overfor dette har jeg ønsket blot at paavise, at Forskellen er ikke saa overmaade stor, og da jeg ønsker at støtte Lovforslagets Gennemførelse, vil den højtærede Minister se, at hver Gang jeg siger, at Forskellen ikke er saa overmaade stor, er det i Favør af det nuværende Lovforslag. Forskellen er her ikke saa overmaade stor, enten man taler om en Normaltakst plus et Skøn, udøvet af Kommunalbestyrelsen, eller man taler om en fast Takst plus et Skøn, udøvet af Hjelpekassen. I selve Princippet er Forskellen ikke saa stor; derimod vil den Omstændighed, at Hjelpekassens Adgang til at yde Støtte er saa begrænset, nødvendiggøre, at man, naar man fastsætter Taksternes Størrelse, tager et rimeligt Hensyn hertil, og dér har jeg kritiseret den højtærede Ministers Lovforslag baade med Hensyn til Taksterne og Dyrtidstillæget og sagt, at de ikke vil passe ind i eller være tilfredsstillende for denne Ordning, her maa de lægges højere.

Jeg har saa kun endnu at gøre nogle Bemærkninger om det Spørgsmaal, som flere ærede Talere stadig er vendt tilbage til, Spørgsmaalet om den økonomiske Bæreevne. Vi sukker jo alle, og med Rette, over den økonomiske Tilstand, vi gaar ind i, som ganske sikkert ingenlunde bliver lystelig, og som den højtærede Regering mærkværdigvis stadig ikke foretager sig noget som helst for at søge forbedret. Nu vel, denne økonomiske Tilstand kan ganske sikkert i høj Grad rejse Spørgsmaalet om, hvilke Byrder man kan bære, derom er der ingen Tvivl. Derfor haaber jeg ogsaa i høj Grad, at alle de Taler, vi har hørt her om Samfundets økonomiske Bæreevne, vil lyde paa ny, naar vi snart kommer til Spørgsmaalet om, hvad vi skal anvende til Fabrikation af Krudt og Kanoner og til Opdragelse af Mennesker til Soldater. Lad os dér høre disse Taler om, hvad Samfundet kan bære. Jeg har peget paa, at her ligger Problemet noget anderledes end overfor de Udgifter, som forsvinder sporløst, saaledes som de militære Udgifter gør det. Jeg har paapeget, at hvad der her

foregaar, er en økonomisk Udligning, ganske vist ikke meget stor, men saaledes, at man fjerner et Alderdomsproletariat; og det er min Opfattelse, at har man paa den ene Side et Alderdomsproletariat og mange gamle, som kun har meget ringe Kaar, og paa den anden Side en samlet Alderdom, hvor Kaarene er rimelige, saa vil det sidste give langt bedre økonomiske Forhold i Landet end det første. Derfor mener jeg, at vi overmaade let kan bære denne Udligning. Faa, som har overmaade meget, og en stor Klasse, som lever under proletariske Forhold, er for Landets økonomiske Tilstand ringere end en Ordning, hvor dette Forhold er bragt til Udligning.

Den højtærede Minister gjorde en spøgefuld Bemærkning om, at han haabede, at mit, trods min tiltagende Alderdom, mere ungdommelige Syn paa disse Spørgsmaals Udvikling ikke skulde lægge Hindringer i Vejen for et Arbejde i Udvalget. Jeg maa til Gengæld haabe, at de Tegn paa Affældighed, som viser sig i Venstre, ikke maa lægge afgørende Hindringer i Vejen for dette Arbejde.

Holstein: Der har under denne Debat fra Venstres egne Rækker lydt Røster, som har fremført vægtige Betæneligheder og berettiget Kritik, forekommer det mig, saavel med Hensyn til denne Reforms finansielle som med Hensyn til dens sociale Karakter, Røster, som under de nuværende økonomiske Forhold har deres uomtvistelige Begrundelse. Men naar det er saaledes, er jeg ude af Stand til at forstaa, hvorfor det er umuligt at overveje den Tanke, som det ærede Medlem Hr. Mads Gram har fremsat til Drøftelse, nemlig Tanken om en Genoptagelse af Forsikringsprincippet. Den har tidligere, for Aar tilbage, været drøftet her i Landet, og Forsikringstanken er jo ført igennem paa næsten alle vore sociale Omraader: Invaliditetsrenten, Forsikringen mod Sygdom o. s. v. Hvorfor maa den Tanke da ikke drøftes med Hensyn til Alderdomsforsørgelsen? Den er ført igennem i Praxis i Tyskland, Sverige, Frankrig og andre Lande. Det ærede Medlem Hr. Mads Gram har selv levet under en saadan Lovgivning og set dens praktiske Virkninger og har at dømme efter de Udtalelser, han har fremsat her, faaet det Indtryk, at en Lovgivning paa disse Grundlinier baade socialt og økonomisk er fuldt saa tilfredsstillende som det System, vi har her i Danmark.

Men hvorfor maa Tanken da ikke en Gang tages op til Drøftelse? Hvorfor maa den ikke drøftes i det kommende Udvalg.